

Den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite
Møte tirsdag den 30. mai 1961 kl. 11.

Møtet ble ledet av formannen, F i n n M o e .

Til stede var: Borten, Bøyum, Reidar Carlsen, Løbak, Kjøs, Mellesmo, Finn Moe, Mathisen (for Nordahl), Offerdal, Erling Petersen, Hellem (for Reinsnes), Røiseland, Wikborg, Langhelle, Henrik Svensen, Dahl, Hareide, Hegna, Hønsvold, Paul Ingebretsen og Vatnaland.

Formannen: Møtet er innkalt for å behandle to saker. Den ene er *helikoptersaken*, og den andre er *avtalen mellom statene i det europeiske frihandelsforbund og Finland*. Når det gjelder den siste saken, er innstillingen nå til hektografering, så jeg vil foreslå at vi tar den andre saken først. Der foreligger det en innstilling, som har vært sendt rundt. Jeg gir ordet til sakens ordfører, hr. Kjøs.

Kjøs: Utgangspunktet for meg da jeg laget dette utkastet til innstilling, var hr. Engans spørsmål om

"etter hvilke regler kan det drives taxiflyvning med utenlandske fly og helikoptere over norsk område, og mener Regjeringen at den "taxiflyvning" som det sovjet-russiske helikopteret foretok over Oslo-området i juni 1960, var forsvarlig ut fra militære sikkerhetshensyn,"

og det vedtaket som Stortinget gjorde, nemlig at komiteen skulle ta opp til drøftelse de spørsmål som ble nevnt i forbindelse med det begrunnede spørsmål.

Selve innstillingen har jeg søkt å avfatte på grunnlag av de redegjørelsene som er gitt her i komiteen, og de skriftlige redegjørelsene som komiteen har innhentet.

Det var en bemerkning jeg gjerne ville forutskikke før jeg leser opp innstillingen, slik som vi pleier å gjøre det her. Utkastet til innstilling lyder:

"Den 26. januar 1961 ble følgende grunngitte spørsmål fra representanten *Engan* behandlet i Stortinget:

"Etter hvilke regler kan det drives taxiflyvning med utenlandske fly og helikoptere over norsk område, og mener Regjeringen at den "taxiflyvning" som det sovjet-russiske helikopteret foretok over Oslo-området i juni 1960, var forsvarlig ut fra militære sikkerhetshensyn?"

Om behandlingen av saken i Stortinget vises til det stenografiske referat (side 2038 - 2042 og 2062 - 2064). Behandlingen i Stortinget endte med at følgende forslag fra representanten Bondevik ble enstemmig vedtatt:

"Stortinget bed den utvida utanriks- og konstitusjonsnemnda om å taka opp til drøfting dei spørsmåla som er nemnde i samband med taxi-flyginga i juni - juli 1960."

Komiteen har behandlet saken i flere møter og innhentet muntlige og skriftlige redegjørelser fra Samferdselsdepartementet, Forsvarsdepartementet

og vedkommende militære myndigheter. Videre har utenriksministeren gitt en redegjørelse for komiteen.

Komiteen har søkt å få klarlagt:

1. Om de restriksjoner som ble fastsatt for flyvningen med helikopteret var fyldestgjørende ut fra sikkerhetsmessige hensyn.

2. Om det var gitt grønt lys for helikopterflyvningen før spørsmålet var forelagt sikkerhetstjenesten.

3. Om det ble ført betryggende kontroll med at de fastsatte restriksjoner ble overholdt.

4. Om den foretatte taxifyvning har hatt skadevirkninger av sikkerhetsmessig art.

Ad 1. Etter de redegjørelser som foreligger fra de ansvarlige fagmyndigheter var de fastsatte restriksjoner fyldestgjørende. Med de restriksjoner som ble pålagt, ansåes taxi-flyvningen ikke å ha noen sikkerhetsmessige momenter av betydning.

Ad 2. Det er på det rene at spørsmålet om den sikkerhetsmessige side ved helikopterflyvningen var forelagt bl.a. sikkerhetstjenesten før tillatelsen til flyenes ankomst ble gitt.

Ad 3. Som det går fram av den redegjørelse Samferdselsministeren, statsråd Bratteli, ga i Stortinget den 26. januar i år har denne sak vært behandlet av de sivile luftfartsmyndigheter, som også hadde ansvaret for kontrollen med at de fastsatte restriksjoner ble overholdt. Etter de rapporter som foreligger fra Lufttrafikkjenesten, Fornebu, har helikopteret ved enkelte flyvninger overskredet det fastsatte tidspunkt for flyvningen, og det har også forekommet mindre overskridelser av grensen for det fastsatte område for flyvningen. Det fotografi som var gjengitt i "Vårt Land" og var tatt av avisens fotograf under en tur arrangert for pressen, var således tatt fra posisjon utenfor området.

Under redegjørelsene i komiteen er opplyst at grensene for helikopterets flyvning var trukket med så stor margin at eventuelle mindre overskridelser ikke ville medføre skadevirkninger. I brev av 12. mars 1961 til Forsvarsdepartementet har komiteen allikevel anmodet om å få vurdert hvilke sikkerhetsmessige følger de foran nevnte overskridelser måtte ha. Med brev av 5. april 1961 oversendte Forsvarsdepartementet til komiteen brev av 4. april 1961 fra Forsvarsstaben. Etter å ha vurdert det foreliggende materiale har Forsvarsstaben i sitt brev gitt følgende konklusjon:

For overskridelse av tidspunktet:

"På grunnlag av de foreliggende rapporter og ovennevnte opplysninger finner FST at overskridelsene av tidsgrensene ikke har hatt sikkerhetsmessige følger for vårt forsvar".

For overskridelse av grenselinjene:

"FST har ikke funnet noe som kan antyde at de eventuelle mindre overskridelser av de fastsatte grenser har hatt noen betydning for vår forsvarsmessige sikkerhet."

Ad 4. I forbindelse med det som er sagt under pkt. 3 tilføyes at de muntlige redegjørelser som er gitt av de ansvarlige militære myndigheter går ut på at man ikke anser den foretatte helikopterflyvning for å ha medført noen skadevirkninger av sikkerhetsmessig art.

Ved behandlingen av det begrunnede spørsmål i Stortinget ble det spurt om hvilke tungtveiende grunner som lå bak at de norske myndigheter ga tillatelse til flyvning med helikopter i forbindelse med den sovjet-russiske industriutstilling i Oslo i tiden 25. juni - 10. juli 1960. Under de redegjørelser som er gitt i komiteen er det opplyst at etter at det var bragt på det rene at det kunne fastsettes slike restriksjoner at helikopterflyvningen ikke ville medføre skadevirkninger av sikkerhetsmessig art, fant man ikke grunn til å nekte flyvningen.

Komiteen vil for sitt vedkommende uttale at alle redegjørelser og uttalelser komiteen har anmodet om, er blitt gitt, og at saken gjennom dette er blitt belyst så langt det har vært mulig. Komiteen har ingen bemerkninger å gjøre til de konklusjoner de ansvarlige myndigheter er kommet til, men finner av hensyn til fremtiden å burde understreke at fastsatte restriksjoner av den art det i her omhandlede tilfelle gjelder, nøye må kontrolleres overholdt.

Under henvisning til foranstående innstiller *komiteen* til Stortinget å fatte slikt

v e d t a k :

De spørsmål som er reist i forbindelse med taxi-flyvningen i juni - juli 1960 gir ikke anledning til noen forføyning fra Stortingets side."

Det har vært litt vanskelig å avgjøre hvor meget man burde ta med i innstillingen, men jeg kom til at det som står her, måtte man nesten ha med for å kunne gi et noenlunde fyldig bilde når saken nå skal legges fram for Stortinget etter å ha vært behandlet i komiteen.

Foreløpig har jeg da ikke noe mer å tilføye.

Røiseland: Eg kan ikkje utan vidare seie at eg er oppglødd for denne tilrådinga. Det kan gjerne vere at det ikkje har hendt noko gale - det får ein vel tru og det er vel sannsynleg - men eg synest nok det har kome fram så pass mykje som tyder på at det har vore slurva noko med kontrollen, at det ikkje kan seiast å vere godtgjort at det har vore fullgod kontroll. Eg for min part finn ikkje å kunne sluke det som her ligg føre. Det er også eit spørsmål korleis saka skal behandlast, om det skal vere i eit hemmeleg møte eller i ope møte. At det har vore kontroversar mellom leiaren for sikkerhetstenesta og Utenriksdepartementet om den generelle behandlinga av desse sakene, er også av dei ting som eg synest er nokså oppsiktsvekkande. Her seier sjefen for sikkerhetstenesta at han er irritert over måten som Utenriksdepartementet behandlar desse sakene på. At ein ikkje kan taka det med i tilrådinga, skjønar eg, men det er likevel av dei ting som gjer ein noko betenkt når det gjeld eit så viktig saksområde som dette.

Som det ligg til, kunne eg tenkje meg for min part å skrive noko slikt som at eg finn det ikkje godtgjort at kontrollen har vore fullt tilfredsstillande, at eg m.a. har

hefta meg ved at kontrolløren berre hadde delvis oversikt over flyet under flyginga, og så konkludere med at eg vil stå fritt i Stortinget.

Wikborg: Jeg har hatt permisjon og har ikke kunnet være til stede i en rekke av disse møtene, så jeg kjenner ikke saken så godt. Jeg har hittil ikke hatt tid og anledning til å lese referatene, men skal se å få gjort det før saken kommer opp. Men jeg må nok si, etter det som hr. Røiseland nå kom med, at når det gjelder spørsmål nr. 3, om det ble ført betryggende kontroll med at de fastsatte restriksjoner ble overholdt, er ikke det besvart. Det står ikke noe om det under "Ad 3." Der står det bare at det ikke har "skadet" osv. Men jeg skjønner nå at det er godtgjort at kontrolløren ikke har oppdaget at noen fotograferte til og med utenfor det tillatte område. Men så vidt jeg forstår, har kontrolløren heller ikke hatt anledning til å kontrollere mer enn det som foregikk i det ene rommet. Jeg vet ikke hvilket rom han har oppholdt seg i, enten det var førerkabinen eller passasjerkabinen, men ved *denne* anledningen må han vel ha vært i førerkabinen, siden han ikke har sett at en passasjer fotograferte. Jeg vet ikke om det foreligger rapport fra kontrolløren om de overskridelser av tidsfristen som har funnet sted?

Langhelle: Jo.

Wikborg: Men han forsøkte ikke å stoppe piloten da, han lot det bare skure. Det lille som her foreligger, synes å tyde på at kontrollen har vært svært lite effektiv, og i grunnen sies det ikke her under "Ad 3" noe om dette. Jeg for min del, som ikke har hatt anledning til å delta i disse møtene, kan ikke gjøre meg opp noen bestemt mening om dette akkurat nå, så jeg vil gjerne få tilføyet i innstillingen at jeg ikke har vært til stede under en rekke av disse møtene i komiteen.

Erling Petersen: Jeg husker ikke så nøye, og vi har kanskje vært inne på det før, men jeg vil gjerne spørre om kontrolløren har rapportert overskridelse av grensene?

Kjøs: Fra trafikkårnet på Fornebu foreligger det ingen melding om overskridelse av grenselinjene. Men det er altså konstatert at et fotografi som ble offentliggjort i "Vårt Land" var tatt i en posisjon utenfor grenselinjene. Likeså sa kommandørkaptein Rygg at han en dag han hadde vært ute på fjorden, hadde sett at flyet måtte være utenfor grenselinjene. Derfor står det også her at det har skjedd overskridelser av grenselinjene. Men disse overskridelsene har altså vært så små at enten har de vært vanskelig å konstatere fra kontrollårnet, eller de har vært så små at de, med den margin som grenselinjene var trukket med, ikke har vært ansett for å være av en slik betydning at det har blitt meldt fra om dem. Det står også i den redegjørelsen som er gitt fra Forsvarsstaben at de ikke har

"funnet noe som kan antyde at de eventuelle mindre overskridelser av de fastsatte grenser har hatt noen betydning for vår forsvarsmessige sikkerhet."

Og det er det jeg har ansett for å være hovedpunktet i denne saken. Det er fastslått ikke bare i denne skrivelsen, som er svar på vår forespørsel om å få overskridelsene både av tid og av grenselinjer vurdert, men det er også uttalt positivt her i komiteen både av generalløytnant Øen og av oberst Evang, sjefen for E-tjenesten, at noen skadevirkninger av sikkerhetsmessig art har disse flygingene ikke hatt. De baserer det på at det var kontrollert at det ikke var profesjonelt fotografisk utstyr i flyet da det kom, at det ikke har kunnet installeres senere under flygingene og at fotografier som måtte være tatt med lommekamera fra så lav høyde og innenfor det område som var trukket opp og selv om det i noen grad var overskredet, ikke kan ha hatt noen som helst slags sikkerhetsmessig betydning. På det grunnlag har de avgitt sin uttalelser her i komiteen, og på den bakgrunn må man da se dette med overskridelser av grenselinjer og av tid. For tidens vedkommende foreligger det nøyaktige oppgaver over alle oppstigninger og landinger fra kontrolltårnet på Fornebu.

Erling Petersen: Jeg vil komme tilbake til overskridelsene. Her står det at det har "forekommet mindre overskridelser". Det har vi ingen sikkerhet for - det vi har sikkerhet for, er at det er påvist overskridelser, og at *disse* overskridelsene er små. Men det kan ha forekommet overskridelser som ikke er blitt påvist. De overskridelser som er blitt påvist er bare blitt påvist rent tilfeldig - de kontrollerende organer har ikke påvist dem. Hvilken sikkerhet har vi for at det ikke har foregått store overskridelser som ikke er påvist? Rent logisk sett kan vi ikke si at det er "påvist" annet enn mindre overskridelser - hvis vi skal bruke ordet "mindre". Det er klart at det har "forekommet overskridelser", det er holdbart - det er *påvist* mindre overskridelser av grensene, så det er holdbart. Men at det bare er foretatt "mindre" overskridelser av grensene, har vi ikke fått noe bevis for i det hele tatt i redegjørelsene.

Formannen: Må jeg få lov til å skyte inn at meg bekjent foreligger det blant sakens dokumenter en nøyaktig oppgave både over landings- og oppstigningstider ...

Erling Petersen: Men det er grensene dette gjelder.

Formannen: - og da det var utenfor grensene også, så vidt jeg vet.

Erling Petersen: Men det var det jeg spurte om innledningsvis, og jeg fikk opplyst at det ikke foreligger.

Kjøs: Ikke fra kontrolltårnet.

Wikborg: Foreligger det rapport fra kontrolløren om disse ting? Han er jo den eneste som med sikkerhet kan si hvor flyet har befunnet seg til enhver tid.

Kjøs: Nei, det foreligger ikke rapport fra kontrolløren. Det er opplyst at det har vært radioforbindelse mellom kontrolløren ombord og tårnet på Fornebu, men disse lydbåndene oppbevares bare i en måned. De var allerede tilintetgjort da denne saken ble reist i Stortinget. Derfor foreligger det ingen rapport fra kontrolløren til kontrolltårnet.

Wikborg: Får jeg lov til å spørre: Hadde kontrolløren til oppgave også å kontrollere at man ikke kom utenfor området? Var det en del av oppgaven for kontrolløren å passe på det?

Kjøs: Det går jeg ut fra.

Erling Petersen: Men hvis nå kontrolløren skulle ha rapportert inn, og det var opptatt på lydbånd at det var overskridelser, så måtte det jo ha hendt noe mer. Det ville jo ikke være noen vits i bare å få det inn på lydbåndet - det måtte jo gå videre. Og når det ikke er blitt ført videre, må man regne med at kontrolløren ikke har rapportert dette. Da er det grunn til å trekke den konklusjon at kontrollen ikke har vært fullt tilfredsstillende, når kontrolløren ikke rapporterer om det han er satt til å kontrollere. - At det i heldigste tilfelle ikke har hatt skadevirkninger, er en annen sak.

Kjøs: Jeg vil gjerne ha sagt at jeg anser meg ikke for å være forpliktet til å forsvare noen av partene i denne saken. Men man må vel også kunne trekke den konklusjon av at det ikke har vært foretatt noe på grunnlag av de meldinger som eventuelt måtte være kommet over lydbåndet, at overskridelsene har vært så små at de ikke har vært funnet å være av noen betydning. Det er vel den logiske konklusjon å trekke.

Wikborg: Tør jeg spørre om hvem som skulle avgjøre om overskridelsene var betydningsfulle eller ei? Var det kontrolløren som skulle avgjøre det, eller var det kontrolltårnet eller myndighetene som skulle avgjøre det? Er det innberettet til myndighetene.

Kjøs: Det er ikke innberettet til myndighetene. Det går ikke frem av noen av de dokumentene som foreligger.

Røiseland: Nei, det stemmer nok. Det står også i det brevet som vi fekk, og som var underteikna av Øen og parafert av Rygg, at det ikkje var meldt noko til styremaktene om grenseoverskridingane. Men den same Rygg opplyste her, så Øen høyrde på, at han frå seglbåten sin hadde konstatert at dei var utafor - så biletet blir nokså vanskeleg.

Langhelle: Jeg har tidligere advart mot å anlegge et helt perfeksjonistisk syn når det gjelder dette spørsmålet, og jeg vil gjerne gjøre det nå også. Det som er sagt

av sakens ordfører i utkastet til innstilling, er at det har forekommet flyginger som har skjedd utenfor den tidsramme som var lagt. Det er også sagt i innstillingen at det er forekommet overskridelser av grensene for det fastlagte område for flygingene. Det står klart i innstillingen.

Det som da må være det essensielle for oss, er: Har disse overskridelser i tid og av rom ført til skadevirkninger av betydning? Og på det spørsmålet har sakens ordfører, så vidt jeg skjønner, fått et helt klart svar fra Forsvarsstaben og fra E-tjenesten. Det må tross alt være det essensielle spørsmål.

Dessuten synes jeg man skal se dette som står under punkt 3, i sammenheng med det som står i konklusjonen, der det heter at av hensyn til fremtiden finner man "å burde understreke at fastsatte restriksjoner av den art det i her omhandlede tilfelle gjelder, nøye må kontrolleres overholdt." Det, sett i sammenheng med det som er sagt under punkt 3, synes jeg for min del skulle være en tilfredsstillende vurdering av saken.

Borten: Jeg skal ikke komme inn på detaljene, men jeg vil bare si at jeg stort sett er enig i det som hr. Røiseland og hr. Erling Petersen har uttalt.

Når det gjelder det siste som hr. Langhelle sa, at det essensielle er å vurdere om grenseoverskridelsene som har forekommet, er skadelige eller ikke, er jeg ikke enig i at man kan trekke en slik konklusjon. Det foreligger jo ikke noen rapport om grenseoverskridelsene. De er bare blitt konstatert ved en tilfældighet, på grunn av et bilde som gir et fullgyldig bevis for at flyet har vært utenfor de optrukne grenser. Når det i det hele tatt ikke foreligger noen rapport om dette, synes jeg det er veldig vanskelig å gi seg inn på noen vurdering av hvorvidt det har vært skadevirkninger eller ikke. Det første man da må vite, er - som hr. Erling Petersen poengterte - i hvilken utstrekning det har forekommet overskridelser av grenselinjene.

Jeg tror ikke vi kommer så veldig mye lenger med saken ved å diskutere den på nytt i detalj nå, men jeg vil bare slutte med å si, som de andre som har uttalt det samme, at jeg vil stå fritt når det gjelder debatten i det hemmelige møtet i Stortinget - jeg forutsetter at det blir et hemmelig møte - og dermed markere at jeg ikke kan stemme for den utforming til vedtak som er lagt fram av ordføreren.

Wikborg: Det foreligger nå to opplysninger om at flyet har vært utenfor det fastsatte område. For det første har Rygg personlig konstatert det - ikke i tjenesten, men rent tilfeldig, så vidt jeg skjønner. For det annet har vi dette bildet som er tatt utenfor området. Vi har altså hatt to tilfelle av det, og ingen rapporter foreligger om dem. Men hvordan kan man da si at det bare har forekommet mindre overskridelser? Hva vet vi om det egentlig? Vet vi det så sikkert at vi kan si det?

Med hensyn til det hr. Langhelle sa om at vi ikke må kreve det perfekte, vil jeg si at man har vel kontrollører for at de skal kontrollere at det skjema som er satt opp, blir overholdt. Jeg mener også at i denne sluttbemerkningen om at disse restriksjonene nøye må kontrolleres overholdt, ligger det jo at vi krever en viss form for perfeksjon i disse tingene. Det er derfor vi har kontrollen. Ellers kunne vi jo

sløyfe den. Ikke minst på grunn av det jeg har hørt her nå, synes jeg nok ikke at innstillingen helt dekker det syn jeg har på denne sak.

Henrik Svensen: Jeg synes å huske at det har foreligget en oppgave over de overskridelser som har funnet sted av tid og rom, her for komiteen. I så fall må jo de oppgavene bygge på noe.

Borten: Bare av tid.

Henrik Svensen: Det må jo være en eller annen rapport som ligger til grunn for dem.

Langhelle: Det er jo på det rene at det har vært mindre overskridelser av rom. Vi har der for det første fotografiet, og vi har for det annet den uttalelsen som kom fra kommandørkaptein Rygg. Det er ingen grunn til å dra det i tvil.

Jeg kunne for så vidt tenke meg en mindre forandring i innstillingen, slik at det går klart fram, nemlig at det blir hetende:

"Etter de rapporter som foreligger fra Lufttrafikktenesten, Fornebu, har helikopteret ved enkelte flyvninger overskredet det fastsatte tidspunkt for flyvningen, og det er også på det rene at mindre overskridelser av grensen for det fastsatte område for flyvningen har funnet sted."

Da går det ikke tilbake på rapportene, men det er "på det rene" at slike overskridelser har funnet sted, og det er det vel ingen som betviler.

Wikborg: Men har de vært "mindre"? Det er det vi ikke vet.

Langhelle: De vi vet om, har vært mindre.

Kjøs: Det er med hensikt skrevet slik at dette med overskridelsene av grenselinjene ikke går på rapportene, for det står ikke der. Det går tydelig fram av den redegjørelse som er gitt fra Forsvarsstaben. Den er jo stensilert og sendt om, så den kjenner alle sammen. I det hele tatt kjenner komiteen til alt materialet.

Borten: Det er mulig at det er en ren erindringsforskyvning hos meg, og jeg har ikke lest referatene etterpå, men jeg synes nå å huske uttalelsen fra Rygg derhen at den overskridelsen som han konstaterte fra sin seilbåt, var en overskridelse av tiden - at han så helikopteret på et tidspunkt da han var klar over at det ikke var gitt tillatelse til flygingen. Men det er mulig at jeg tar feil.

Kjøs: Det er riktig. Det var den søndagen da det overskred tiden med 35 minutter.

Borten: Jeg har oppfattet det slik at det er kun det bildet som tas som indikasjon på eller som godtgjør at det har funnet sted overskridelser av rom. Det er min erindring om saksforløpet, men jeg tar alt forbehold.

Mellesmo: Det er kanskje ikke alle som har tatt med seg den redegjørelsen vi har fått fra Forsvarsdepartementet, der Bjarne Øen og A.K. Rygg har underskrevet konklusjonen. Der er det også et avsnitt om "Flyging utover de fastsatte grenselinjer." Det kan kanskje ha interesse å referere det her:

"10. Fra Luftfartsdirektoratet foreligger ingen opplysninger eller rapporter om helikopterets overskridelser av de fastsatte grenser.

11. Da grensene for det tillatte område ble bestemt, ble mulighetene for en overskridelse av grensene vurdert (jfr. vedlagte brev). Ut fra dette ble området meget begrenset og sammen med den lave flyhøyden, 500 fot eller ca. 152 meter, mente man at en overskridelse enten den var tilsiktet eller ikke, umulig kunne bli benyttet på en måte som kunne få sikkerhetsmessige følger. Hvis helikopteret skulle komme i en posisjon hvor det kunne sies å ha mulighet for å benyttes for et etterretningsmessig oppdrag, måtte det overskride grensene betydelig og dessuten operere i en betraktelig større høyde enn de tillatte 500 fot."

Så kommer konklusjonen:

"FST har ikke funnet noe som kan antyde at de eventuelle mindre overskridelser av de fastsatte grenser har hatt noen betydning for vår forsvarsmessige sikkerhet."

Dette er da undertegnet av Bjarne Øen og A.K. Rygg.

Formannen: Det er vel forskjellige muligheter her for komiteen. Den ene er at vi på nytt innkaller disse folkene for å få klarlagt dette spørsmålet, og utsetter avgivelsen av innstillingen til da. Det kan vel kanskje bli vanskelig å finne tid til det, men det måtte jo være mulig. Eller vi kan avgi innstillingen i dag, og samtidig be om en redegjørelse for de spørsmål som her er reist, og som det synes å rå en viss uklarhet om. Videre har vi den mulighet å la innstillingen gå som den er, med de reservasjoner som er tatt.

Kjøs: Jeg har, som jeg sa innledningsvis, bygd innstillingen på de redegjørelser som er gitt her i komiteen, og på de skriftlige redegjørelser som vi har innhentet, og jeg har vært meget forsiktig med ikke å legge noe til eller trekke noe ifra i de konklusjoner som de ansvarlige myndigheter er kommet til. Derfor er det i punkt 3 ikke sagt mer enn det som står der.

Jeg synes det er vanskelig på grunnlag av de konklusjoner som de ansvarlige myndigheter har trukket, å si at kontrollen ikke har vært fyllestgjørende, jeg har i det hele tatt ikke villet si det. Men jeg har sagt det som foreligger her, etter det som er lagt fram i komiteen. Vil komiteen si noe mer, får det bli komiteens sak. Vi får selvfølgelig ta det inn, hvis komiteen ønsker å si noe utover det som man kan ta direkte ut av det vi har fått fra dem som er bedt om å vurdere saken.

Hovedpunktet i hr. Engans begrunnede spørsmål var jo "mener Regjeringen at den "taxi-flyvning" som det sovjet-russiske helikopteret foretok over Oslo-området i juni 1960, var forsvarlig ut fra militære sikkerhetshensyn?" Det har vi jo fått et helt klart svar på fra dem som vi har bedt vurdere det.

Formannen: Skal vi avgi innstillingen?

Kjøs: Jeg synes det er en lite tilfredsstillende form hvis dette skal komme til Stortinget med den tilføyelse at en del av komiteens medlemmer ønsker å stå fritt. Vi har jo fått så mye materiale at jeg mener man må kunne ta standpunkt til selve saken, slik at det både for Stortinget og for allmenheten går fram at man virkelig har vurdert denne og er kommet fram til et resultat. At hr. Wikborg ikke ønsker å si det bestemt, når han ikke har deltatt i komitebehandlingen, kan jeg forstå, men for de andre synes jeg nok det måtte være mest tilfredsstillende at man klart sier sin mening om spørsmålet.

Røiseland: Eg kan forstå det. Derfor har eg også tenkt å ta med, som eg sa, at eg finn det ikkje godt gjort at det har vore fullt tilfredsstillande kontroll, og så konkludere med at eg får stå fritt i Stortinget. Det går då heilt klårt fram at eg ikkje er samd i tilrådinga.

Bøyum: Det står her:

"Komiteen har ingen bemerkninger å gjøre til de konklusjoner de ansvarlige myndigheter er kommet til, men finner av hensyn til fremtiden å burde understreke at fastsatte restriksjoner av den art det i her omhandlede tilfelle gjelder, nøye må kontrolleres overholdt."

Det er eit slags motsetningsforhold der. Dette siste er i grunnen ein indirekte, nesten ein direkte kritikk av at kontrollen ikkje har vore god nok likevel, at ein for framtida bør overhalda det som er fastsett som regel både for tid og for område, og at det ikkje har vore gjort i dette tilfellet. Kunne det ikkje tenkjast at komiteen let vera å seia noko om dei merknadene som dei ansvarlege myndigheiter er komne fram til, at denne passusen går ut eller formast om, og at ein så seier det slik som det står her:

"men finner av hensyn til fremtiden å burde understreke at fastsatte restriksjoner av denne art det i her omhandlede tilfelle gjelder, nøye må kontrolleres overholdt."

Kjøs: Dette går direkte tilbake på punkt 3.

Bøyum: Det er akkurat det det er spørsmål om. Eg for min del synest ikkje det blir ordentlig samanheng her, når me først uttalar oss slik om det dei har lagt fram, og så etterpå kjem med ein slik kritikk at heretter må det nøye overhaldast. Då er det betre at me let vera å seia noko om dei fråsegner me har fått, og berre seier at slike vedtak og avgjerder som er gjorde om tid og rom, nøye skal overhaldast. Det

bør dei òg, for elles flyt det. Kven veit kor langt dei har vore ute? Og ingen kan til sjuande og sist seia kor lang tid dei har floge heller. Det har ikkje vore kontrollert. Difor meiner eg me ikkje skal seia noko om det. Det dei ansvarlege myndigheiter har sagt, får stå for deira eiga rekning, og komiteen får taka med den kritikken som me har i siste passus. Det meiner eg er rett også for dei militære.

Vatnaland: Eg er heilt einig med hr. Bøyum i det han sa. Men eg vil spørja ordføraren og komiteen om det ikkje kan gå an at ein seier:

"Komiteen vil for sitt vedkommende uttale at alle redegjørelser og uttalelser komiteen har anmodet om, er blitt gitt, og at saken gjennom dette er blitt belyst så langt det har vært mulig. Komiteen har merket seg de konklusjoner de ansvarlige myndigheter er kommet til, men finner av hensyn til ..." osv.

Så kunne ein konkludera med at dokumenta vert å leggja ved protokollen, i staden for den siste passusen som vi no har.

Bøyum: Det er mitt syn òg.

Kjøs: Jeg har ingenting å innvende mot den endringen som hr. Vatnaland der foreslår. Med hensyn til formen for det vedtak som skal gjøres, kan jeg si at jeg har vært inne på den tanken som hr. Vatnaland nevnte, at dokumentene - ja, dokumentene kan vi vel ikke si, for dette omfatter hemmelige dokumenter - men vi kan si at Innst. S. nr. det og det vedlegges protokollen.

Borten: I et hemmelig møte kan vi si at dokumentene vedlegges protokollen for det hemmelige møtet.

Kjøs: Det er bare en innstilling, da må vi si at innstillingen vedlegges protokollen.

Jeg har tenkt over den formen som hr. Vatnaland nevnte. Jeg har også konferert med kontoret om den formen vi har her, og begge to kan brukes er det sagt. Men kontoret anbefalte denne, og derfor tok jeg den. Vi kan imidlertid godt bruke den formen hr. Vatnaland anbefalte. Det er da spørsmål om disse endringene foranlediger at innstillingen kan gå som komiteens innstilling, uten noen tilføyelser unntatt for hr. Wikborgs vedkommende.

Bøyum: Eg har ikkje nokon merknad å gjera til premissane som kjem fram til denne konklusjonen. For min del synest eg det er i orden.

Wikborg: Med den nye utformingen står jo enhver fritt til å uttale sitt syn på saken.

Langhelle: Det gjør vi alltid.

Wikborg: Man er ikke bundet til noe som helst, man har ikke godkjent noe som helst, og veien ligger åpen for den kritikk som man mener man bør komme med. Da synes jeg det må være en tilfredsstillende løsning for alle parter.

Borten: Jeg er enig i det.

Vatnaland: I staden for det som står no, vert det då:

"Komiteen har merket seg de konklusjoner de ansvarlige myndigheter er kommet til, men finner osv."

Formannen: Jeg vil spørre: Ligger det i dette forslag at man også trekker i tvil den konklusjon som Forsvarsstaben er kommet til av alt sammen? Det heter i punkt 4:

"at man ikke anser den foretatte helikopterflyvning for å ha medført noen skadevirkninger av sikkerhetsmessig art."

Hvis man trekker selve konklusjonen i tvil, da vurderer jeg saken slik at da må det ha konsekvenser for de ansvarlige.

Wikborg: Der er jo forholdet ganske enkelt det at det vet vi jo ikke. Ingen vet i dag med sikkerhet hvor langt ute flyet kan ha vært, men konklusjonen fra de ansvarlige myndigheter går ut på at de eventuelle mindre overskridelser kan ikke ha noen betydning. Men vet man at det bare har vært mindre overskridelser?

Formannen: Det jeg her fester meg ved, er at sjefen for Forsvarsstaben og sjefen for Etterretningsvesenet sier rent generelt at de "ikke anser den foretatte helikopterflyvning for å ha medført noen skadevirkninger av sikkerhetsmessig art." Da må jo de også bygge denne sin vurdering på det de vet eller ikke vet om overskridelser, både i tid og i rom.

Henrik Svensen: Vi kan vel vanskelig gi oss til å behandle denne saken fra nytt av. Vi må vel nå være beredt til å trekke vår konklusjon på grunnlag av den behandling som har funnet sted i en rekke møter her i komiteen. Jeg vil videre si at ordførerens utkast til innstilling, slik det opprinnelig var skrevet, dekker helt ut min oppfatning av saken. Jeg for min del ville foretrekke å akseptere innstillingen som den lyder. Jeg vet ikke om ordføreren allerede har godtatt den lille redaksjonelle endring hr. Langhelle foreslo under punkt 3. Denne ville jeg for min del se som en fordel, men det er bare en redaksjonell utforming. Ellers er jeg helt ut enig i de konklusjoner ordføreren har gitt uttrykk for i utkastet til innstilling.

Borten: Jeg oppfattet det slik at ordføreren godtok den tanke hr. Vatnaland ga uttrykk for, og på det grunnlag sa jeg meg enig i en slik fremgangsmåte og ga min tilslutning. Når dokumentene vedlegges protokollen, legger jeg da i det at enhver får stå fritt til å gjøre seg opp sin mening om hvilke skadevirkninger som kan ha forekommet. Jeg tror ikke vi som komite skal forsøke å lage en entydig

vurdering, og det tror jeg ikke vi har materiale til. Det hele måtte da bli basert på hypotetiske overlegninger. Jeg vil derfor anbefale at vi følger den formulering som ordføreren sist nevnte, så vidt jeg forstod, gikk han også inn for den. På det grunnlag ga jeg min tilslutning.

Reidar Carlsen: Jeg vil bare erklære meg helt enig med hr. Henrik Svensen. Hvis utkastet skal omredigeres, vil jeg ha det forelagt på nytt og se hva det innebærer av realiteter.

Hegna: Når Stortinget oversendte denne saken til den utvidede utenrikskomite, var det vel for å få noen veiledning om resultatet av de undersøkelser komiteen har foretatt. Disse undersøkelser er nå foretatt. Jeg har ikke vært til stede i alle møtene, men på nokså mange av dem. Og jeg vil si at når saken kommer tilbake til Stortinget, så vil jeg henholde meg til det som er sagt i ordføreren opprinnelige utkast. Å komme tilbake og si at her vet man egentlig ikke noen ting, her er nesten alt uklart av det som er det vesentlige, synes jeg derfor ikke er rimelig. Man kan selvfølgelig komme til Stortinget og redegjøre for resultatet der, men det er like godt å få det klart fram her i komiteen.

Kjøs: Hvis man legger det i den endringen som hr. Vatnaland foreslo, at man ikke godtar de konklusjoner som de ansvarlige myndigheter er kommet fram til, da synes jeg det er meget betenkelig. Det la nemlig ikke jeg i det. Hvis det er grunnlaget for at man slutter seg til den formuleringen, da må jeg si at jeg har meget vanskelig for å kunne godta den. Vi har jo ikke noe materiale til å kunne si at det som sjefen for Forsvarsstaben med tilslutning av sjefen for E-avdelingen i Forsvarsstaben er kommet fram til, ikke er holdbart. Jeg vil derfor i så fall ikke på det grunnlag være med å endre komiteens konklusjon.

Bøyum: Ein må vel i dette høve ha grunn til å gå ut frå som nokså sjølvsgagt at dersom me skriv på den måten som hr. Vatnaland hadde forma det, så ligg det det i det at noka stilling til desse spørsmåla kan me ikkje godt taka i det heile teke. Me har ikkje med det underkjent dei militære myndigheiter sitt syn på det, det får stå for sitt verd. Det står også i premissane kva dei har kome fram til, og eit visst forsvar for det òg. Men det er ikkje nokon av oss som kan seia at me er så absolutt overtydde om at her er alt kome med, det trur eg er vanskeleg.

Langhelle: Det som står i det opprinnelige utkast, er jo at komiteen har ingen bemerkninger å gjøre til konklusjonene. Spørsmålet er: Har vi bemerkninger eller har vi ikke bemerkninger til konklusjonene?

Erling Petersen: Jeg synes vi har holdt på i en rekke møter med bemerkninger også til konklusjonene. Den konklusjon som vel er avgjørende, er i punkt 4, at man ikke *anser* osv. Legg merke til *anser*, det er en subjektiv vurdering. De militære myndigheter anser altså ikke at den foretatte flyvning har medført

skadevirkninger av sikkerhetsmessig art. Spørsmålet er bare om vi aksepterer det faktum at myndighetene ikke *anser*, eller om vi måtte ha noen personlig - jeg holdt på å si - anseelse, at vi anser saken på en annen måte.

Jeg vil kunne akseptere dette så langt som at "man ikke anser". Derimot vil jeg ikke kunne akseptere at komiteen ikke har noen bemerkninger å gjøre til konklusjonene, for det har jeg holdt på med i lang tid, i så fall kan jeg ikke være med komiteen. Jeg har ikke noe bevis for at det har forekommet skadevirkninger, men at det *kan* ha forekommet, er en mulighet som står åpen, og den er viktig nok for meg, sånn at det riktige vil være å akseptere denne subjektive vurdering, fordi vi ikke har noen - vi er ikke sikkerhetsekspertene noen av oss antagelig. Men så å få denne motsetningen inn hvor vi peker på fremtiden.

Formannen: Jeg må si at det er meget vanskelig her å finne fram til noen løsning som kan ...

Langhelle: Jeg skal få lov å foreslå en formulering som kanskje hr. Petersen også kan akseptere:

"Komiteen tar de konklusjoner de ansvarlige myndigheter er kommet fram til, til etterretning, men finner av hensyn til ..." osv.
Kan det passe?

Erling Petersen: Det kan også gå.

Wikborg: Hva vil det si - tar til etterretning.

Langhelle: At vi registrerer dem.

Borten: Det ligger i det registrert og mottatt.

Langhelle: Det betyr også at vi ikke stiller opp en annen vurdering enn den. Det betyr det også.

Wikborg: Da begynner det å bli vanskeligere, for det som er fremst i mine tanker, er at våre myndigheter har ikke hatt et fullstendig materiale å bygge på. De har ikke hatt noen rapporter. Derfor kommer de også med det rent hypotetiske at de sier at eventuelle mindre overskridelser har ikke hatt noen betydning. Men ingen vet for sikkert noe om overskridelsene.

Formannen: Det kan man vel ikke si så blankt, i særdeleshet ikke når man ikke har deltatt i saksbehandlingen tidligere. Jeg vil henstille til hr. Wikborg å lese referatene og de dokumenter som foreligger i saken.

Wikborg: Jeg bygger på det som har vært sagt her nå, at det foreligger ikke rapporter, og man vet ikke med sikkerhet hvor langt flyet har vært.

Røiseland: Eg vil gjerne seie at eg har vore til stades på alle møte ...

Formannen: Jeg sa også dette til hr. Wikborg.

Røiseland: Når det er spørsmål om kva dei ansvarlege myndigheiter byggjer på, må ein jo seie at dei byggjer i all fall på ein kontroll som er så sviktande at han ikkje har konstatert at det er fotografert, endå kontrolløren har vore til stades. Dei byggjer på føresetnader som er så sviktande, at kontrolløren ikke har vore merksam på at det er fotografert, og at det er fotografert utanfor området. Den slags ting ligg til grunn for myndigheitene si vurdering.

Borten: Jeg har også vært til stede på alle møter ...

Formannen: Jeg må si, for at det ikke skal misoppfattes, at den bemerkningen var utelukkende til hr. Wikborg.

Wikborg: Er dette en biskoppelig refselse, hr. formann?

Formannen: Det er ingen biskoppelig refselse, men jeg mener at det her foreligger uttalelser fra de militære, som man må se som bakgrunn. Det er ingen tvil om at kontrollen har sviktet, og at det har forekommet overskridelser, men hvor stor betydning disse overskridelser har, foreligger det ganske klare uttalelser om fra de militære.

Borten: Jeg var ikke ferdig. Mitt inntrykk er at det er ingen som kan bedømme hvor store overskridelsene har vært, så vi kan ikke bygge på noen uttalelse der. Jeg skjønner da ikke hva formannen sikter til i den forbindelse. Det er tvertimot opplyst her i dag at det gis ingen vurdering av hvor store overskridelsene har vært, i den rapport vi har å holde oss til.

Ellers er det også en rekke andre ting som er kommet fram gjennom de samtaler vi har hatt, og som på meg har gjort et noe underlig inntrykk. Jeg vil gjerne gjenta her et nokså vesentlig punkt. Det var sagt til meg av statsråd Bratteli, før spørsmålet var oppe, at begrunnelsen for at han ba om at det ikke ble meldt som interpellasjon, var det hovedpunkt at man fra flyene hadde mulighet for å tappe elektroniske anlegg. Det kunne han ikke si i åpent møte. Som et vilkår for at flyvningene ble tillatt, skulle alle slike anlegg som kunne tappes, settes ut av funksjon i de tidsintervaller da flyvningen var tillatt.

Hvis jeg ikke husker feil - jeg ber om å bli korrigert hvis jeg gjør det - mener jeg å ha konstatert gjennom de samtaler vi har hatt her, at disse anlegg overhodet ikke har vært satt ut av funksjon. Men det er en opplysning vi har fått nokså tilfeldig - for å bruke det uttrykket - gjennom de samtaler vi har hatt.

Det hele gir et så diffust bilde for meg, at jeg er ikke i stand til å si at jeg har materiale til å komme til en skråsikker konklusjon om hva som er foregått, og hvilke skadevirkninger som har funnet sted.

Hønsvald: Det som er blitt meddelt oss her, var at det elektroniske anlegg var satt ut av funksjon i den utstrekning som det var nødvendig. Dessuten var det også tatt hensyn til tidspunktet for disse flyvningene, slik at man sikret seg at man akkurat på det tidspunktet ikke skulle sende noen elektroniske meldinger. Det er blitt meddelt under de samtaler vi har hatt her. Det vil sikkert alle sammen huske, hvis vi tenker etter.

Det har vært sagt her at man ikke har kunnet kontrollere all fotografering. Det som står i dokumentene, og det som vi er blitt meddelt her, er at saken har vært undersøkt, og at det har vært konstatert at det ikke fantes muligheter for fotografering fra en slik høyde og med slike apparater at det kunne skade oss sikkerhetsmessig. Derimot har det vært sagt at ingen kunne hindre en eller annen å ta med seg et lommeapparat og fotograferer fra lav høyde. Og det er det som er blitt gjort. En av "Vårt Land"s medarbeidere hadde et lommeapparat og tok et fotografi fra en lav høyde. Det har, sier de militære myndigheter, ingen sikkerhetsmessig betydning om man fotograferer fra en slik høyde og med et slikt apparat. Det har også vært meddelt.

Det forundrer meg at ingen er kommet inn på det punktet som jo egentlig foranlediget at denne saken ble slått så stort opp, nemlig Engans påstand om at det var gitt "grønt lys" for helikopterflyvningen før spørsmålet var forelagt for sikkerhetstjenesten. Jeg antar at hvis ikke denne bombastiske påstand var blitt fremsatt, ville ikke saken ha fått det omfang og blitt tillagt den betydning som tilfelle har vært. Det later til at den siden av saken ikke har vakt noen som helst slags oppmerksomhet i denne debatten.

Jeg synes det er formålsløst å gi seg til å endre på konklusjoner og den slags ting. Når man har betenkeligheter ved å godta de konklusjoner som de militære myndigheter og etterretningsmyndighetene er kommet til, da er det like godt at de som har slike betenkeligheter, lager sitt eget, dissenterende votum. Så får vi andre slutte oss til det som vi anser for å være det mest korrekte. Jeg kan ikke se at det fins noen annen løsning på dette enn den, og at saken da blir forelagt i et åpent stortingsmøte. Den har vært debattert i et åpent stortingsmøte tidligere, og det vil ikke på noen måte være tilfredsstillende at man legger disse tingene bare fram i et lukket møte.

Kjøs: Hr. Wikborg sa at det foreligger intet om kontroll av overskridelse av grenselinjene. -

Wikborg: Det ble sagt det her i dag. Jeg spurte, og det ble sagt.

Kjøs: Det er ikke fra kontrolltårnet på Fornebu gitt noen melding om overskridelse av grenselinjene, men det foreligger to redegjørelser fra

Lufttrafikktenesten, Flygeinformasjon Oslo, undertegnet av distriktssjefen, Gunnestad. De er i de dokumenter som er stensilert og sendt rundt til komiteen. Der er det også redegjort for den kontroll som er utført fra Lufttrafikktenesten og fra kontrolltårnet på Fornebu, og der står det uttrykkelig at de har kunnet følge flyet under hele flytiden, og at de har hatt radioforbindelse med kontrolløren ombord. Det står videre at navnene på dem som var kontrollører, er oppført, og det står om den briefing de har fått før flyvningen tok til. Så man kan ikke si at dette flyet har vært uten kontroll i luften. Det har tvert imot den hele tid vært fulgt. Og når man da skal trekke konklusjonen av at det ikke er gitt noen melding, mener jeg at den naturlige konklusjon må være at overskridelsene har vært så små at de enten ikke har kunnet konstateres fra tårnet, eller at de ikke har ansett dem for å være av noen som helst betydning. Og de som har vurdert dette, har jo hatt alt dette materiale, og det er på det grunnlag de har avgitt sin konklusjon.

Formannen: Jeg ser ingen annen løsning på denne sak enn at vi får holde oss til innstillingen som foreligger, og så får vi foreta en avstemning for å bringe på det rene hvilke av komiteens medlemmer som vil gi sin tilslutning til innstillingen, og hvilke som forbeholder seg å stå fritt. Er det enighet om denne fremgangsmåte?

V o t e r i n g e n ga som resultat at følgende 5 komitemedlemmer ønsker å stå fritt: Borten, Bøyum, Erling Petersen, Røiseland og Wikborg.

Borten: Hr. Vatnaland er ikke til stede, men jeg vet at han ønsker å stå fritt. Han kan jo da gi sin tilslutning til et av standpunktene senere.

Erling Petersen: Jeg vil si at jeg ville ha satt større pris på i stedet å få en konkret uttalelse som dekket mitt syn.

Formannen: Jeg hadde tenkt å si at hvis det er noen av dem som forbeholder seg å stå fritt som ønsker å avgi sine egne uttalelser, kan de selvfølgelig gjøre det, men da bør de helst leveres, la meg si, innen kl. 12 i morgen.

Så gjenstår saken om *Finlands tilslutning til EFTA*. Jeg gir ordet til sakens ordfører, hr. Erling Petersen.

Erling Petersen: Jeg har gått ut fra at der ikke er noen større uenighet om sakens realitet, og at det antagelig ikke er noen som vil gå imot saken eller ta noen spesielle forbehold, og har derfor laget innstillingen ut fra det synspunkt at vi tar de springende punkter i saken, en liten vurdering av hva den vil bety for Norge, og at vi da på det grunnlag konkluderer med å trekke frem to ting: Det ene er tilfredshet med at Finland er kommet med i EFTA-samarbeidet, og det annet jeg har satt opp, er å påpeke hvor smidig en assosieringsavtale kan utformes når det er god vilje på begge sider. Jeg kunne tenke meg et tredje punkt, men jeg vet ikke om det er hensiktsmessig å sette det i innstillingen - nemlig dette at det gjør det mulig fremdeles å få en noe tillempet assosieringsavtale om nå EFTA eller enkelte av

EFTA-landene vil komme i nærmere samarbeid med Fellesmarkedet. Men det kan det kanskje være bedre ikke å ha i innstillingen.

Formannen: Jeg tror at av hensyn til Finland skal man la det være.

Erling Petersen: Men derimot å peke på at det er nokså bemerkelsesverdig, når man vet hvilke vanskeligheter man ellers i Europa har hatt med å komme sammen, at man har greid å få en assosieringsavtale til å virke - å få sagt akkurat det, tror jeg kan være hensiktsmessig.

Det er bare en ting som ikke er kommet med her. Jeg tenkte å ta med tidspunktet for Finlands ratifikasjon, men det er ikke riktig klart når det helt formelt har vært i orden. Det har vært behandlet i parlamentet. Men der kan vi da bare sette inn foran siste avsnitt på side 1, at avtalen ble ratifisert i Finland da og da. De andre EFTA-land som har behandlet avtalen, tror jeg ikke det skulle være nødvendig å ta med.

Formannen: Er det noen merknader til innstillingen, eller er det noen som forlanger at vi skal lese den i sin helhet? - Konklusjonen lyder:

"Komiteen vil uttrykke sin tilfredshet med at det har vært mulig å knytte Finland til EFTA-samarbeidet og vil peke på hvor smidig en assosieringsavtale kan utformes når det er god vilje på begge sider.

Komiteen vil rå Stortinget til" osv.

Ingen bemerkninger er kommet, og vi anser da innstillingen som avgitt.

Borten: Jeg kommer tilbake til den forrige saken et øyeblikk. Det var en bemerkning fra hr. Hønsvald som foranlediger meg til å få klarhet i en ting. Det er vel ikke noe brudd med det tidligere opplegg, at det også skal være et hemmelig møte? Altså at det skal være én innstilling, men to møter. Det er vel ikke noen forandring i den arbeidsplanen?

Formannen: Nei. Jeg hadde tenkt meg det slik som jeg forsto alle var enige om, at der skal være både et hemmelig og et åpent møte om den saken.

Møtet hevet kl. 12.15.